

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1067

18/11/2020

ქ. თბილისი

შუახვევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტებში, შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ „სხალთა ჰესი“-ს ქვესადგურის „შუახვევი ჰესი“-ს ქვესადგურთან დამაკავშირებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების მიზნით შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია შუახვევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე, „სხალთა ჰესი“-ს ქვესადგურის „შუახვევი ჰესი“-ს ქვესადგურთან დამაკავშირებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 8 აგვისტოს N2-757 ბრძანების საფუძველზე, შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ შუახვევი-სხალთას შემაერთებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (საფუძველი - ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N26 20.04.2017).

ეგხ-ის დეტალური პროექტის მომზადების პროცესში და შემდგომ სამშენებლო სამუშაოების საწყის ეტაპზე გამოვლენილი გარემოებებიდან გამომდინარე, საჭირო გახდა საპროექტო დერეფნის გარკვეული ცვლილება. პროექტში შეტანილ ცვლილებებთან დაკავშირებით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში 2019 წლის 8 მაისს წარმოდგენილ იქნა სკრინინგის განცხადება, რაზედაც გაიცა მინისტრის 2019 წლის 15 აგვისტოს N2-781 ბრძანება „შუახვევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტებში, შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“-ს „სხალთა ჰესი“-ს ქვესადგურის „შუახვევი ჰესი“-ს ქვესადგურთან დამაკავშირებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ“. აღნიშნული ბრძანების თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის პროექტში შეტანილი ცვლილებები არ დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, პროექტის განხორციელება დაგეგმილია აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, შუახვევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე. მშენებლობის არეალი მოიცავს მდ. სხალთის ხეობის მონაკვეთს სოფ. წაბლანას მიმდებარე ტერიტორიიდან ფორტიოს ხიდამდე მდ. აჭარისწყალზე და მდ. აჭარისწყალის ხეობის მონაკვეთს შუახვევი ჰესის კაშხლამდე. საპროექტო ეგხ-ის გასხვისების დერეფნის სიგანე შეადგენს 40 მ-ს, ხოლო სიგრძე დაახლოებით 22 კმ-ს. ეგხ-

ის დიდი მონაკვეთი მოქცეულია ზურმუხტის ქსელის კანდიდატ საიტში „გოდერძი“ GE0000026.

საბაზისო პროექტის მიხედვით, ეგხ-ის მშენებლობისათვის გამოყენებულია AT, AT+5, Y35-1T, Y35-1T+5 ტიპის კუთხურ ანკერული, აგრეთვე P35-1T ტიპის შუალედური ფოლადის უნიფიცირებული საყრდენები. რთული გეოგრაფიული მდებარეობის და აგრეთვე სხვადასხვა საინჟინრო გადაკვეთებთან შესაბამისი გაბარიტის უზრუნველყოფის მიზნით, პროექტში გამოყენებულია უფრო მაღალი ძაბვის ტიპიური და ინდივიდუალური კონსტრუქციის მქონე ანკერული AYT-30T-8.5, AYT-30T, Y110-1, Y110-1+5, Y110-1+9, Y110-1+14, Y110-3, Y110-3+5 და P110-5, PC110-5, PC110-9, P110-5+4 საყრდენები.

საყრდენი ანძების განთავსებისათვის პროექტის მიხედვით, გათვალისწინებულია რკინაბეტონის სოკოსებრი და მეტალის საძირკვლები. ძირითადად გამოყენებულია 35 კვ ეგხ-ის ტიპიური საყრდენების საძირკვლები - Φ1-A, საყრდენის ტიპის და გრუნტის ხარისხის მიხედვით დაგეგმილია ასევე უფრო ძლიერი საძირკვლების გამოყენება: Φ2-A, Φ3-A, Φ4-A, Φ5-A. სადენების იზოლაცია მოწყობილია მინის იზოლატორებიანი გირლიანდების საშუალებით.

მიუხედავად პროექტის კორექტირებისა, ეგხ-ის მშენებლობის მიმდინარეობის პერიოდში გამოვლენილი კონკრეტული გარემოებებიდან გამომდინარე საჭირო გახდა 2019 წელს მიღებული პროექტის მცირე კორექტირება, საპროექტო ცვლილებები არ შეეხება ეგხ-ს საწყის მონაკვეთს პირველიდან N53 ანძამდე და ბოლო მონაკვეთს N117 ანძიდან „შუახევი ჰესი“-ს ქვესადგურამდე. საყრდენი ანძების რაოდენობა შემცირდა 3 ერთეულით და 131-ის ნაცვლად იქნება 128. ეგხ-ის დაახლოებით 22 კმ სიგრძის დერეფანში გარკვეული ცვლილებები შევიდა 7 მონაკვეთზე.

N54 ანძა გადატანილია 54 მ-ით N53 ანძის მიმართულებით, მდ. სხალთის მარჯვენა სანაპიროზე, მდინარიდან დაახლოებით 40 მ-ის დაცილებით, მცენარეული საფარისაგან თავისუფალ ტერიტორიაზე, მოქცეულია 2019 წლის პროექტის დერეფნის ფარგლებში და არ ხდება ახალი ტერიტორიის ათვისება. N54 ანძის ამ კონფიგურაციით განთავსების შედეგად, ამ მონაკვეთზე ეგხ-ის გავლენის ზონაში მოქცეული ადარ იქნება მცენარეული საფარით დაფარული 5777 მ² ფართობის ტერიტორია, რადგან ეგხ-ის სადენები გაივლის მდ. სხალთას კალაპოტის თავზე.

N65 ანძის განთავსების ადგილი შეიცვალა უმნიშვნელოდ, კერძოდ: ანძა გადატანილია 7 მ-ით, დერეფნის საზღვრებში.

შეცვლილია N68 და N69 ანძების განთავსების ადგილები, კერძოდ: N68 ანძა 52 მ-ით გადანაცვლებულია ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით, ხოლო N69 ანძა 70 მ-ით აღმოსავლეთის მიმართულებით. ცვლილების მიხედვით, ხდება დერეფნის გარკვეული გასწორხაზოვნება, ეგხ კიდევ უფრო ცილდება საცხოვრებელ სახლებს. ცვლილების მიხედვით მოცემულ მონაკვეთზე პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული ტერიტორიის ფართობი შემცირებულია 10752 მ² -ით.

N72 ანძა გადატანილია 46 მეტრით ჩრდილოეთის მიმართულებით განთავსებულია 2019 წელს მიღებული პროექტის ბუფერის საზღვარზე. პროექტში შეტანილი ცვლილების მიხედვით N73 და N74 (ძველი ნუმერაციით) ანძები პროექტიდან ამოღებულია და აღნიშნულის გათვალისწინებით N72 ანძის შემდეგ შეცვლილია ანძების ნუმერაცია.

ძველი ნუმერაციით N75 ანძა (ახალი ნუმერაციით N73) გადანაცვლებულია 18 მეტრით ძველი ბუფერის საზღვრებში. აღნიშნულ მონაკვეთზე 13042 მ²-ით შემცირდა პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული ტერიტორიის ფართობი.

N86 ანძის (ძველი ნუმერაციით N88) ადგილმდებარეობა შეცვლილია უმნიშვნელოდ, გადატანილია 5 მ-ით. ამ მონაკვეთზე ამოღებულია 1 ანძა (ძველი ნუმერაციით N89), შედეგად მოხდა ხაზის გასწორხაზოვნება და დერეფნის ფართობი შემცირდა 7950 მ²-ით.

N92 ანძის (ძველი ნუმერაციით N95) ადგილმდებარეობა შეცვლილია 11 მ-ით და განთავსებული იქნება არსებული პროექტით განსაზღვრულ დერეფანში.

N113 ანძის (ძველი ნუმერაციით 116) განთავსების წერტილი შეცვლილია 8 მ-ით და განთავსებულია არსებული პროექტით განსაზღვრულ დერეფანში. ანძის განთავსების ადგილი მდ. სხალთას მარჯვენა სანაპირო ზოლიდან დაცილებულია 26 მ-ით და მდებარეობს შემადლებულ პირველ ტერასაზე გეოლოგიური რისკების თვალსაზრისით სტაბილურ ტერიტორიაზე.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის დერეფანი გადის რამდენიმე დასახლებული პუნქტის, მათ შორის დაბა შუახევის სიახლოვეს, საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობები მდებარეობს 40 მეტრიანი ბუფერული ზონის გარეთ. ცვლილებების მიხედვით ეგხ-ის N67-N70 ანძებს შორის მონაკვეთის უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან დაცილების მანძილი გაიზარდა და ელექტრონული გადამოწმებით შეადგენს 65 მეტრს. ასევე გაიზარდა ეგხ-ის N72-N73 ანძებს შორის მოქცეული მონაკვეთის დაცილება უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან და დაახლოებით 100 მ-ს შეადგენს. შესაბამისად პროექტში შეტანილი ცვლილებებით მოსალოდნელი ზემოქმედება დასახლებულ პუნქტებთან მიმართებით შემცირებულია.

პროექტში შეტანილი ცვლილებების მიხედვით, ეგხ-ის ტექნიკური პარამეტრების ცვლილებას ადგილი არ აქვს, ამასთან, საბაზო პროექტთან შედარებით საყრდენი ანძების რაოდენობა შემცირდა 5 ერთეულით, ხოლო 3 ერთეულით 2019 წლის პროექტთან შედარებით. გამომდინარე აღნიშნულიდან, შემცირდა შესასრულებელი სამუშაოების მოცულობები, შესაბამისად შემცირებულია ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება.

საპროექტო ეგხ-ის დერეფანში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და აკუსტიკურ ფონზე ნეგატიური ზემოქმედების მნიშვნელოვანი სტაციონარული წყაროები წარმოდგენილი არ არის. ზემოქმედებას ადგილი აქვს მხოლოდ მობილური წყაროების (უპირატესად ავტოტრანსპორტი) მუშაობიდან გამომდინარე. შესაბამისად, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება ან ხმაურის ნორმის გადაჭარბება მოსალოდნელი არ იქნება.

როგორც არსებული პროექტით, ისე დაგეგმილი ცვლილებით ეგხ-ის მშენებლობისათვის დამოუკიდებელი სამშენებლო ბანაკების მოწყობა გათვალისწინებული არ არის, ამისთვის გამოყენებულია შუახევი ჰესის და სხალთა ჰესის მშენებლობისათვის უკვე არსებული სამშენებლო ბანაკები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ცვლილებით განსაზღვრული ანძების განთავსების ადგილები გეოლოგიურად სტაბილურია. გამომდინარე აღნიშნულიდან, საპროექტო ეგხ-ის საყრდენი ანძების ახალ ადგილებზე გადატანა საშიში გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურებასთან დაკავშირებული არ იქნება. აღსანიშნავია, რომ შემცირებულია საყრდენი ანძების რაოდენობა და შესაბამისად მიწის სამუშაოების მოცულობები, რაც ასევე ამცირებს გეოლოგიური რისკების ალბათობას.

ეგხ-ის მშენებლობისათვის ძირითადად გამოყენებული იქნება არსებული გზები და ახალი გზების მოწყობისათვის მნიშვნელოვანი სამუშაოების შესრულება აუცილებლობას არ წარმოადგენს. აღსანიშნავია, რომ N89 ანძა მდებარეობდა ტყით დაფარულ ტერიტორიაზე, მოსაწყობი იყო მისასვლელი გზა და მისი პროექტიდან ამოღებამ მნიშვნელოვნად შეამცირა გარემოზე ზემოქმედება.

წარმოდგენილი განცხადების თანახმად, პროექტში შეტანილი ცვლილებები ნარჩენების წარმოქმნის თვალსაზრისით მნიშვნელოვან ცვლილებებთან დაკავშირებული არ იქნება, საპროექტო ცვლილებები არ გამოიწვევს საბაზო პროექტისათვის განსაზღვრული ნარჩენების სახეობების და რაოდენობების ცვლილებას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, როგორც საბაზო, ასევე საპროექტო ცვლილებების მიხედვით საყრდენი ანძები განთავსებულია მდინარეების და ბუნებრივი ხევების სანაპიროებიდან დაცილებით, კერძოდ: მდ. სხალთისა და მდ. აჭარისწყალის წყალდაცვითი ზოლების გარეთ. ანძები უპირატესად განლაგებულია სანაპირო ფერდობების მაღალ ნიშნულებზე. პროექტში შეტანილი ცვლილებები წყლის გარემოზე ზემოქმედების ზრდასთან დაკავშირებული არ არის.

საპროექტო ეგხ-ის დერეფნის ძირითადი ნაწილი მოქცეულია ზურმუხტის ქსელის უბნის „გოდერძი“-ს GE0000026 საზღვრებში, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ, პროექტში შეტანილ ცვლილებებს, გარდა ორი ანძისა (N68 და N69), არ სცდება 2019 წლის პროექტით განსაზღვრულ დერეფნის ფარგლებს და შესაბამისად ახალი ჰაბიტატის ათვისებას, ან ტერიტორიის გამოყენებას სადაც არ არის ჩატარებული მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა (ტაქსაცია), ადგილი არ აქვს. N68 და N69 ანძები განთავსებული იქნება შეთანხმებული დერეფნის გარეთ, მაგრამ მათი განთავსების ჰაბიტატი ძველი დერეფნის იდენტურია, მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვისაა და ამასთან მცენარეული საფარი პრაქტიკულად არ არსებობს. პროექტში შეტანილი ცვლილებებით 37521 მ²-ით შემცირდა პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული ტერიტორიების ფართობი. გამომდინარე აღნიშნულიდან, შეიძლება ითქვას, რომ პროექტში შეტანილი ცვლილებები ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების ზრდასთან დაკავშირებული არ იქნება.

როგორც თავდაპირველი პროექტით, ასევე პროექტში შეტანილი ცვლილებებით ეგხ-ის დერეფანი მოიცავს ტყის მასივს, თუმცა შეცვლილი მარშრუტის მიხედვით ეგხ-ის დერეფანში მოქცეული ტყის მასივის ფართობი მნიშვნელოვნად შემცირებულია, რაც გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით თავისთავად არბილებს მოსალოდნელ ზემოქმედებას.

საპროექტო ეგხ-ის ცვლილებების დერეფანში ჩატარებული კვლევის შედეგების მიხედვით, სოფ. ფურტიოს მიმდებარე ტერიტორიაზე დაგეგმილი N67 და N68 ანძების განთავსების დერეფანში მიწის ზედაპირზე ფიქსირდება განვითარებული შუა საუკუნეების კერამიკის ფრაგმენტები. ეს ადგილები და მიმდებარე მიწის ნაკვეთები სახნავ-სათეს სასოფლო-სამეურნეო ტერიტორიას წარმოადგენს. საპროექტო ეგხ-ის დერეფნის ცვლილებების სხვა მონაკვეთებზე, ჩატარებული კვლევის შედეგების მიხედვით, ხილული ისტორიულ-არქეოლოგიური ძეგლები ან არქეოლოგიური ძეგლის ნიშნები არ გამოვლენილა. მიწის სამუშაოების დროს გათვალისწინებულია არქეოლოგიური მონიტორინგი და არქეოლოგიური ძეგლის გამოვლენის შემთხვევაში, სრული კვლევის ჩატარება.

ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ფაზებზე მასშტაბური ავარიული ინციდენტების ან ბუნებრივი კატასტროფების წარმოქმნა მოსალოდნელი არ არის.

საქმიანობის განხორციელების ტერიტორია დიდი მანძილით არის დაშორებული ჭარბტენიანი ტერიტორიებიდან. როგორც საბაზისო, ასევე განახლებული პროექტით რაიმე ზემოქმედება ჭარბტენიან ტერიტორიებზე მოსალოდნელი არ არის.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ეგზ-ის განთავსების დერეფნის არეალში სხვა რაიმე ინფრასტრუქტურული ობიექტების მშენებლობა არ მიმდინარეობს, ხოლო შუახევი ჰესის და სხალთა ჰესის სამშენებლო სამუშაოები პრაქტიკულად დამთავრებულია. გამომდინარე აღნიშნულიდან, კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე შუახევის და ხულოს მუნიციპალიტეტების საინფორმაციო დაფებზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ წარმოდგენილა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტებში, შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ „სხალთა ჰესი“-ს ქვესადგურის „შუახევი ჰესი“-ს ქვესადგურთან დამაკავშირებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ გამოიწვევს გარემოზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ მიერ წარმოდგენილი შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე „სხალთა ჰესი“-ს ქვესადგურის „შუახევი ჰესი“-ს ქვესადგურთან დამაკავშირებელი 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიამ“ უზრუნველყოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 8 აგვისტოს N2-757 ბრძანებით შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ შუახევი-სხალთას შემაერთებული 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების დაცვა, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 15 აგვისტოს N 2-781 ბრძანებით გაცემული სკრინინგის გადაწყვეტილების მიხედვით შეტანილი ცვლილებების და წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
3. ზემოაღნიშნული პირობები წარმოადგენს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 8 აგვისტოს N2-757 ბრძანებით შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ შუახევი-სხალთას შემაერთებული 35 კვ ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაცემული

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების განუყოფელ ნაწილს და მათი შესრულება სავალდებულოა;

4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „აჭარისწყალი ჯორჯიას“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანების ძალაში შესვლიდან 5 დღის ვადაში სკრინინგის გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფებზე;
7. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი